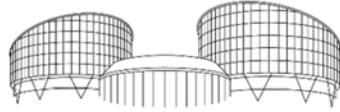

- © [Institutul European din România](#) - Această traducere nu obligă Curtea.
- © European Institute of Romania - This translation does not bind the Court.
- © Institut européen de Roumanie - Cette traduction ne lie pas la Cour.

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Press Unit
Unité de la Presse

Fișă tematică — Criza sanitară Covid-19

iunie 2021

Această fișă nu obligă Curtea și nu este exhaustivă

Fișă tematică - Criza sanitară Covid-19

Cererile legate de criza sanitară Covid-19 cu care este sesizată Curtea Europeană a Drepturilor Omului ridică probleme din perspectiva unui anumit număr de dispoziții din [Convenția europeană a drepturilor omului](#), în special în ceea ce privește dreptul la viață, interzicerea torturii și a tratamentelor inumane sau degradante, dreptul la libertate și la siguranță, dreptul la un proces echitabil, dreptul la respectarea vieții private și de familie, libertatea de religie, libertatea de exprimare, libertatea de întrunire, protecția proprietății și a libertății de circulație.

Calitatea de victimă

[Le Mailloux împotriva Franței](#)

5 noiembrie 2020 (decizie – inadmisibilă)

Această cauză privea contestarea de către o persoană particulară a gestionării crizei sanitare Covid-19 de către statul francez. Invocând art. 2 (dreptul la viață), art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante), art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) și art. 10 (dreptul la libertatea de exprimare) din Convenția europeană a drepturilor omului, reclamantul se plângea de neîndeplinirea de către stat a obligațiilor sale pozitive de a proteja viața și integritatea fizică a persoanelor aflate sub jurisdicția sa. Denunța, mai cu seamă, limitarea accesului la testele de diagnostic, la măsurile profilactice și la anumite tratamente, precum și o atingere adusă vieții private a persoanelor decedate singure din cauza virusului.

Mai întâi, Curtea a reamintit că, deși dreptul la sănătate nu face parte ca atare din drepturile garantate de Convenția europeană a drepturilor omului și Protocoalele sale, statele au obligația pozitivă să ia măsurile necesare pentru a proteja viața persoanelor aflate sub jurisdicția lor și de le a proteja integritatea fizică, inclusiv în domeniul sănătății publice. În prezenta cauză, totuși, Curtea a considerat că nu avea de rezolvat problema dacă statul nu-și îndeplinise aceste obligații pozitive, în măsura în care cererea era **inadmisibilă**. Curtea a remarcat, într-adevăr, că reclamantul contesta măsurile luate de statul francez pentru a combate răspândirea virusului Covid-19 cu privire la întreaga populație franceză, dar că nu a demonstrat cum anume îl afectaseră personal aceste măsuri. Or Curtea nu recunoaște *actio popularis*: un reclamant nu se poate plânge de o dispoziție a dreptului intern, de o practică națională sau de un act public doar pentru că, în opinia acestuia, ar fi încălcată Convenția. Pentru ca o persoană să se poată pretinde victimă a unei încălcări a Convenției, în sensul art. 34 (cereri individuale), aceasta trebuie să poată demonstra că „a suportat în mod direct efectele” măsurii în litigiu, adică să prezinte indicii rezonabile și convingătoare ale probabilității realizării unei încălcări în ceea ce o privește personal. Simplele suspiciuni sau conjecturi nu sunt suficiente în această privință. Or, în prezenta cauză, Curtea a constatat că reclamantul se plângea *in*

abstracto de insuficiența și de lipsa de adecvare ale măsurilor luate de statul francez pentru a combate răspândirea virusului Covid-19. Dincolo de faptul că persoana în cauză nu invocase aceste capete de cerere în procedura măsurilor provizorii introdusă în fața Conseil d'État decât în calitate de terț intervenient, nici nu oferise informații cu privire la patologia sa și se abținuse de la a explica în ce mod pretinsa neîndeplinire de către autoritățile naționale era susceptibilă să îi afecteze sănătatea și viața privată. Curtea a considerat, în plus, că, dacă reclamantului i s-ar refuza asistența sau îngrijirea care ar decurge din măsurile sanitare ale căror deficiențe le denunța, putea să le conteste în instanțele interne compatibilitatea cu Convenția. În aceste circumstanțe, Curtea a hotărât că această cerere ținea de *actio popularis* și că reclamantul nu putea fi considerat, în sensul art. 34 din Convenție, drept o victimă a presupuselor încălcări.

Dreptul la viață și interzicerea torturii și a tratamentelor inumane ori degradante

Feilazoo împotriva Maltei

11 martie 2021 (hotărâre a Camerei)¹

Această cauză privea, între altele, condițiile custodiei publice a unui resortisant nigerian, inclusiv timpul petrecut în izolare în fapt și o perioadă ulterioară în care reclamantul a fost plasat în carantină Covid-19 împreună cu nou veniți.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție, pentru caracterul inadecvat al condițiilor detenției reclamantului. În special, Curtea era preocupată de afirmația reclamantului, neconfirmată de guvernul maltez, conform căreia, ulterior unei perioade de izolare, reclamantul a fost deplasat în alte locuri de viață, unde erau ținuti în carantină Covid-19 nou veniți (solicitanți de azil). Or, nimic nu demonstra că reclamantul ar fi avut nevoie de o asemenea carantină – mai cu seamă după o perioadă de izolare care, mai mult, durase aproximativ șapte săptămâni. Astfel, măsura plasării, timp de mai multe săptămâni, împreună cu alte persoane care ar fi putut prezenta un risc pentru sănătatea sa, în absența oricărei considerații relevante în această privință, nu putea fi considerată ca o măsură care respecta regulile elementare în materie sanitară.

Cereri în curs

Hafeez împotriva Regatului Unit (nr. 30379/20)

Cerere trimisă Guvernului britanic la 24 martie 2020

Această cerere privește riscul ca un bărbat în vârstă de 60 de ani, prezentând numeroase probleme de sănătate, între care astm și diabet, să fie deținut pe viață fără posibilitatea liberării condiționate și expus unor condiții inadecvate de detenție din cauza pandemiei de Covid-19 în cazul extrădării către SUA.

Curtea a transmis cererea Guvernului britanic și a adresat întrebări părților în raport cu art. 3 (interzicerea pedepselor sau a tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție.

Maratsis și alții împotriva Greciei (nr. 30335/20) și Vasilakis și alții împotriva Greciei (nr. 30379/20)

Cerere trimisă Guvernului grec la 25 februarie 2021

În principal, această cauză privește condițiile detenției deținuților seropozitivi. În special, pune problema de a afla dacă autoritățile au luat măsuri adecvate pentru a proteja sănătatea reclamantilor, în calitate de seropozitivi, în confruntarea cu criza sanitară Covid-19.

Curtea a comunicat cererile Guvernului elen și a adresat întrebări părților în temeiul art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante), art. 5 (dreptul la libertate și la

¹. Hotărârea va deveni definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 (hotărâri definitive) din [Convenția europeană a drepturilor omului](#).

siguranță), art. 13 (dreptul la o cale de atac efectivă) și art. 13 (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție.

Fenech împotriva Maltei (nr. 19090/20) (a se vedea și, infra, „Dreptul la libertate și la siguranță”)

Capete de cerere comunicate Guvernului Maltei în martie 2021

Reclamantul a fost reținut și arestat preventiv în noiembrie 2019 fiind bănuțit de a fi implicat într-o omucidere. Se plânge, în special, de condițiile detenției sale și pretinde că statul nu i-a protejat sănătatea, având în vedere pandemia de Covid-19, precum și vulnerabilitatea sa.

În [decizia parțială](#) din 23 martie 2021, Curtea a considerat că, în baza dosarului, nu se putea pronunța asupra admisibilității capetelor de cerere ale reclamantului întemeiate pe art. 2 (dreptul la viață) și art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție și că, prin urmare, era necesar să le comunice Guvernului Maltei, însoțite de întrebări. Prin urmare, Curtea a decis să amâne examinarea capetelor de cerere ale reclamantului cu privire la condițiile de detenție și la riscul pentru viața sa pe motivul pandemiei și al vulnerabilității sale.

Vlamis și alții împotriva Greciei (nr. 29655/20) și alte patru cereri (nr. 29689/20, 30240/20, 30418/20 și 30574/20)

Cereri comunicate Guvernului elen la 16 aprilie 2021

Aceste cauze privesc condițiile detenției reclamantilor în Penitenciarul Korydallos (Grecia). Reclamantii se plâng în special de absența măsurilor de protecție împotriva răspândirii virusului Covid-19.

Curtea a comunicat cererile Guvernului elen și a adresat întrebări părților în temeiul art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante), art. 5 (dreptul la libertate și la siguranță) și art. 13 (dreptul la o cale de atac efectivă) din Convenție.

Dreptul la libertate și la siguranță

Fenech împotriva Maltei (a se vedea și supra, „Dreptul la viață și interzicerea tratamentelor inumane ori degradante”)

23 martie 2021 (decizie parțială cu privire la admisibilitate)

Reclamantul a fost reținut și arestat preventiv în noiembrie 2019 fiind bănuțit de a fi implicat într-o omucidere. Ca urmare a răspândirii virusului Covid-19, au fost luate măsuri naționale, care au dus la suspendarea procedurii penale. Acestea trebuiau să rămână în vigoare până la dispunerea de către autoritatea competentă a încetării lor. Instanțele naționale au reținut posibilitatea de a soluționa cauze urgente sau chestiuni conexe. Procedura a fost reluată trei luni mai târziu. Reclamantul a solicitat de mai multe ori punerea sa în libertate pe cautiune, dar fără succes.

Curtea a declarat **inadmisibile**, ca fiind vădit nefondate, capetele de cerere formulate de reclamant în temeiul art. 5 (dreptul la libertate și la siguranță) din Convenție. În special, în ceea ce privește problema de a afla dacă autoritățile acționaseră cu diligența cerută, Curtea a observat că reclamantul nu semnalase deficiențe, întâzieri sau omisiuni în sarcina autorităților, decât cu privire la momentul în care procedura a fost suspendată din cauza măsurilor de urgență. Această suspendare temporară se datora circumstanțelor excepționale ale unei pandemii mondiale care, așa cum hotărâse Curtea Constituțională, justificaseră asemenea măsuri legale în interesul sănătății publice, ca și în cel al reclamantului. Nu se poate spune, prin urmare, că nu fusese îndeplinită datoria de a acționa cu o diligență deosebită.

Terhes împotriva României

20 mai 2021 (decizie cu privire la admisibilitate)

Reclamantul, ales în 2019 deputat în Parlamentul European, se afla în România la momentul faptelor. Cauza privea măsura izolării, între 24 martie și 14 mai 2020, care limita ieșirile de la domiciliu, luată de Guvernul român pentru a face față pandemiei de Covid-19. Reclamantul susține că măsura izolării aplicată în România, căreia trebuise să i se conformeze, fusese o lipsire de libertate.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă**, hotărând că era incompatibilă cu prevederile Convenției. Curtea a considerat, în special, că măsura contestată nu poate fi asimilată măsurii arestului la domiciliu. În plus, nivelul restricțiilor impuse libertății de circulație a reclamantului nu permitea a considera că izolarea generală impusă de autoritățile române fusese o lipsire de libertate. Curtea a considerat așadar că reclamantul nu putea fi considerat ca lipsit de libertate în sensul art. 5 § 1 (dreptul la libertate și la siguranță) din Convenție. În această cauză, Curtea a acordat importanță și faptului că reclamantul nu explicase în mod concret efectele pe care măsura contestată le avusese asupra stării sale. Astfel, nu a pretins că a trebuit să rămână închis constant la domiciliu pe întreaga durată a stării de urgență. Într-un mod mai general, Curtea a constatat că persoana în cauză nu prezentase nicio probă concretă pentru a descrie în ce mod trăise efectiv izolarea.

Cereri în curs

Khokhlov împotriva Ciprului (nr. 53114/20)

Cerere trimisă Guvernului cipriot la 10 februarie 2021

Această cerere privește detenția continuă a reclamantului din octombrie 2018 în vederea extrădării sale în Rusia pentru a fi judecat. În octombrie 2020, reclamantul a fost informat că, din cauza măsurilor restrictive legate de Covid-19 instituite atât de Cipru, cât și de Rusia, cele două state au decis suspendarea extrădării sale. Se plânge în special că fusese în mod nereglementat și arbitrar privat de libertate, din cauza întârzierilor nejustificate din partea autorităților naționale în executarea extrădării sale.

Curtea a transmis cererea Guvernului cipriot și a adresat întrebări părților în raport cu art. 5 (dreptul la libertate și la siguranță) din Convenție.

Dreptul la un proces echitabil

Cereri în curs

Asociația de supunere ecleziastică ortodoxă împotriva Greciei (nr. 52104/20)

Cerere comunicată Guvernului elen la 25 februarie 2021

A se vedea infra, „Libertatea de religie”.

Avagyan împotriva Rusiei (nr. 36911/20)

Cerere trimisă Guvernului rus la 4 noiembrie 2020

A se vedea infra, „Libertatea de exprimare”.

Dreptul la respectarea vieții private și de familie

D.C. împotriva Italiei (nr. 17289/20)

15 octombrie 2020 (decizie – scoatere de pe rol)

Reclamantul se plângea de faptul că autoritățile italiene nu au luat măsuri provizorii și urgente pentru a asigura menținerea legăturii familiale cu fiica sa, în vârstă de cinci ani, în timpul izolării. În septembrie 2020, acesta a informat grefa Curții că nu mai dorește să-și mențină cererea, deoarece Guvernul italian estimase în iunie 2020 prima ședință pentru a lua măsuri provizorii urgente în interesul minorului.

În lumina mijloacelor de probă disponibile și în lipsa unor circumstanțe speciale legate de respectarea drepturilor garantate de Convenție și de protocoalele sale, Curtea a considerat că examinarea cererii nu mai era justificată și a decis **scoaterea acesteia de pe rol**.

Libertatea de gândire, de conștiință și de religie

Cereri în curs

Spînu împotriva României (nr. 29443/20)

Cerere comunicată Guvernului român la 1 octombrie 2020

Această cauză privește refuzul autorităților române de a-i permite reclamantului, un deținut, membru al Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea, să se ducă într-o biserică la București pentru a oficia slujba de sabbat. Instanța de prim grad i-a respins cererea, pe motiv că, din cauza epidemiei de Covid-19, numai activitățile absolut necesare se puteau desfășura în exteriorul penitenciarului și că fusese întreruptă asistența morală și religioasă acordată deținuților.

Curtea a transmis cererea Guvernului român și a adresat întrebări părților în raport cu art. 9 (libertatea de religie) din Convenție.

Asociația de supunere ecleziastică ortodoxă împotriva Greciei (nr. 52104/20)

Cerere comunicată Guvernului elen la 25 februarie 2021

Această cauză privește interzicerea practicării colective a cultului în contextul Covid-19.

Curtea a transmis cererea Guvernului elen și a adresat întrebări părților în raport cu art. 6 (dreptul la un proces echitabil) și art. 9 (libertatea religiei) din Convenție.

Magdić împotriva Croatiei (nr. 17578/20)

Cerere trimisă Guvernului croat la 31 mai 2021

Această cauză privește măsurile adoptate de autoritățile croate în cadrul prevenirii răspândirii virusului Covid-19. Reclamantul pretinde că măsurile în chestiune au adus atingere dreptului său la libertatea religiei, la libertatea de întrunire și la libertatea de circulație.

Curtea a transmis cererea Guvernului croat și a adresat întrebări părților în raport cu art. 9 (libertatea religiei) și art. 11 (libertatea de întrunire și de asociere) din Convenție, ca și în raport cu art. 2 (libertatea de circulație) din Protocolul nr. 4 la Convenție.

Libertatea de exprimare

Cereri în curs

Avagyan împotriva Rusiei (nr. 36911/20)

Cerere trimisă Guvernului rus la 4 noiembrie 2020

În mai 2020, reclamanta a publicat pe *Instagram* un comentariu în care afirma în special că nu existaseră adevărate cazuri de COVID-19 în regiunea Krasnodar din Rusia. Aceasta a fost ulterior găsită vinovată de a fi difuzat informații false pe internet și condamnată la o amendă de 30 000 ruble rusești (aproximativ 390 euro). A formulat apel împotriva acestei decizii, dar acesta a fost respins.

Curtea a transmis cererea Guvernului rus și a adresat întrebări părților în raport cu art. 6 § 1 (dreptul la un proces echitabil) și art. 10 (libertatea de exprimare) din Convenție.

Libertatea de întrunire și de asociere

Cereri în curs

Comunitatea de acțiune sindicală din Geneva (CGAS) împotriva Elveției (nr. 21881/20)

Cerere transmisă Guvernului elvețian la 11 septembrie 2020

Respectiva cauză privește interzicerea demonstrațiilor în contextul pandemiei de Covid-19.

Curtea a transmis cererea Guvernului elvețian și a adresat întrebări părților în raport cu art. 11 (libertatea de întrunire) din Convenție, cu aspecte preliminare privind calitatea de victimă și epuizarea căilor de atac interne.

[Magdić împotriva Croației \(nr. 17578/20\)](#)

Cerere trimisă Guvernului croat la 31 mai 2021
A se vedea supra, „Libertatea de religie”.

PROTECȚIA PROPRIETĂȚII

Cereri în curs

[Toromag, s.r.o. împotriva Slovaciei și alte patru cereri \(nr. 41217/20, 41253/20, 41263/20, 41271/20 și 49716/20\)](#)

Cereri comunicate Guvernului slovac la 5 decembrie 2020

Reclamanții sunt proprietari de centre de fitness care au trebuit să închidă centrele în baza măsurilor luate de Oficiul pentru sănătate publică al Republicii Slovace din martie până în iunie 2020 în contextul prevenirii răspândirii virusului Covid-19. Ei se plâng în principal de prejudiciul material suferit, precum și de pierderea veniturilor viitoare și a clienților.

Curtea a transmis cererile Guvernului slovac și a adresat întrebări părților în raport cu art. 1 (protecția proprietății) din Protocolul nr. 1 la Convenție, împreună cu o întrebare preliminară privind epuizarea căilor de atac interne.

Libertatea de circulație

Cereri în curs

[Magdić împotriva Croației \(nr. 17578/20\)](#)

Cerere trimisă Guvernului croat la 31 mai 2021
A se vedea supra, „Libertatea de religie”.

Măsurile provizorii² în temeiul art. 39 din Regulamentul Curții

Curtea a primit circa 350 de solicitări de măsuri provizorii legate de criza sanitară Covid-19, introduse în principal de persoane aflate în detenție sau în centre de primire pentru solicitanți de azil și pentru migranți și îndreptate în special împotriva Franței, Greciei, Italiei și Turciei, dar și împotriva altor țări, precum Regatul Unit și Spania. Aceste solicitări erau foarte diverse. Dacă, de obicei, cererile de aplicare a art. 39 din Regulamentul Curții privesc mai cu seamă expulzările și extrădările, cele primite de la jumătatea lunii martie 2020 sunt formulate mai cu seamă de reclamați care solicită Curții să adopte măsuri provizorii pentru a-i scoate din locul de detenție și / sau pentru a indica măsuri de protecție a sănătății lor împotriva riscului de a fi infectați cu Covid-19.

În marea majoritate a cazurilor, este vorba de cereri individuale. Un număr mare de cereri primite au fost respinse. Într-un număr de alte cazuri, Curtea și-a amânat decizia și a solicitat informații guvernului vizat. În anumite cazuri, art. 39 a fost aplicat potrivit criteriilor obișnuite, pentru persoane foarte vulnerabile (minori neînsoțiți sau persoane cu patologii grave, femei însărcinate, în special).

Au ajuns la Curte puține cereri de măsuri de ordin general [de exemplu: închidere totală („lock down”) a anumitor orașe]. Aceste cereri au fost respinse.

². Este vorba de măsuri adoptate în cadrul derulării procedurii în fața Curții, în conformitate cu art. 39 din [Regulamentul Curții](#), fie la cererea unei părți sau a oricărei persoane interesate, fie din oficiu, în interesul părților ori al bune desfășurări a procedurii. A se vedea, pentru mai multe informații, fișa tematică [„Măsuri provizorii”](#).

Texte și documente

A se vedea, în special:

- Fișa tematică [„Sănătate”](#)
 - [Declarații în temeiul art. 15 \(„Derogare în caz de stare de urgență”\) din Convenția europeană a drepturilor omului](#) în contextul pandemiei de Covid-19
 - [„Consiliul Europei și Covid-19”](#), pagina specială Covid-19
 - Comisarul pentru drepturile omului al Consiliului Europei, Activități tematice, [„Covid-19”](#)
 - [Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei și Covid-19 | Menținerea sănătății democratice pe perioada crizei sanitare](#), pagină specială Covid-19
-

Contact presă:

Tel.: + 33 (0) 3 90 21 42 08